

Malungsfors kyrkogård

Bevarande- och utvecklingsplan

Historik

Kulturhistoriska värden och viktiga karaktärer

Kulturhistoriskt värdefulla gravplatser

Plan för bevarande och utveckling

Landskapsgruppen
Monica Sandberg
2020-04-22

Landskaps
gruppen

Malungsfors kyrkogård

Östra Fors 68:1

Malungs församling

Malung-Sälen kommun

Dalarnas län

Omslag: Kyrkogården sedd från balustraden i öster

Foton: Monica Sandberg

Innehåll

Inledning	3
Omfattning och syfte	4
Lagskydd	4
Historik	5
Beskrivning	10
Kulturhistoriska värden och viktiga karaktärer	15
Kulturhistoriskt värdefulla gravplatser	16
Plan för bevarande och utveckling	18

Bilaga 1	Förteckning - Kulturhistoriskt värdefulla gravplatser
Bilaga 2	Riktlinjer för vård- och underhåll samt omarbetning av gravanordningar
Bilaga 3	Karta - Kulturhistoriskt värdefulla gravplatser
Bilaga 4	Karta - Kulturhistoriskt värdefulla områden och strukturer
Bilaga 5	Karta - Plan för bevarande och utveckling

Inledning

Denna Bevarande- och utvecklingsplan för Malungsfors kyrkogård är ett led i Malungs församlings arbete med bevarande och utveckling av församlingens kyrkogårdar. Malungs kyrkogård behandlades i en första etapp och arbetet fortsätter nu med de fyra kyrkogårdarna i de mindre tätorterna Malungsfors, Tyngsjö, Yttermalung och Öje.

Planen är framtagen på uppdrag av Malungs församling. Församlingens kontaktperson har varit kyrkogårdsföreståndare Evelina Karlsson. Ewa Lissel på Sweco i Falun fotograferade de enskilda gravanordningarna. Uppdragsansvarig på Landskapsgruppen var Monica Sandberg och medverkade gjorde Joen Widmark och David Isberg. Arbetet har pågått under juli-dec 2017.

2017-12-22

Monica Sandberg
Kyrkogårdsarkitekt, Landskapsgruppen AB

Omfattning och syfte

Planen gäller Malungsfors kyrkogård och den beskriver och definierar kyrkogårdens kulturhistoriska värden och framträdande karaktärer. Både helhetsmiljön och gravområden behandlas. En sammanfattande redovisning i kartform görs i **Bilaga 4**, Karta - Kulturhistoriskt värdefulla områden och strukturer.

Gravplatser med gravanordningar tillkomna före 1960 har fotodokumenterats och bedömts individuellt utifrån sitt kulturhistoriska värde. Var de värdefulla gravplatserna är belägna visas på en kyrkogårdskarta och de förtecknas i **Bilaga 1**, samt redovisas i kartform i **Bilaga 3**.

Utifrån dokumentationen och bedömningen har en plan för kyrkogårdens bevarande och utveckling tagits fram. Den grundar sig även på behovet av ny gravmark och estetiska överväganden. Planen visar de kulturhistoriskt värdefulla gravområdena som ska bevaras, vilka av dem som bevaras intakta och vilka av dem som är möjliga för återbruk av gravvårdar. Planen visar även hur behovet ny av gravmark tillgodoses och hur överskott av gravmark kan hanteras. Likaså om det finns förnyelse- eller ändringsbehov. Planen redovisas i kartform i **Bilaga 5**.

Syftet med planen är att ange vilka områden, objekt och strukturer som bevaras och därmed vårdas och underhålls samt fungera som ett underlag vid planering av framtida förändringar på kyrkogården.

Bevarande- och utvecklingsplanen är en del av kyrkogårdens Vård- och underhållsplan.

Lagskydd

Vård och underhåll

Kyrkliga kulturminnen är skyddade enligt Kulturmiljölagen (Lag 1988:950), även kallad KML. Skyddet gäller för begravningsplatser som har någon del tillkommen år 1939 eller tidigare. För vården och underhållet av en begravningsplats gäller:

4 kap 11 § I vården av en begravningsplats skall dess betydelse som en del av vår kulturmiljö beaktas. Begravningsplatserna skall vårdas och underhållas så att deras kulturhistoriska värde inte minskas eller förvanskas. (Lag 1988:950)

Riksantikvarieämbetet anger i sina föreskrifter att de skyddade begravningsplatserna skall ha en vård- och underhållsplan:

11 § Ägare till kyrkobyggnader, kyrkotomter och begravningsplatser som avses i 4 kap. 3, 4, 13 och 14 §§ kulturmiljölagen ansvarar för att en vård- och underhållsplan finns för dessa objekt. Planen ska redovisa hur objekten ska vårdas och underhållas så att det kulturhistoriska värdet inte minskas och deras utseende och karaktär inte förvanskas. Såväl sedvanligt underhåll som tillståndspliktiga åtgärder enligt 4 kap. 3 och 13 §§ kulturmiljölagen ska framgå av planen. Planen ska revideras med intervall om högst tio år. Länsstyrelsen ska ges möjlighet att yttra sig över planen. (KRFS 2012:2)

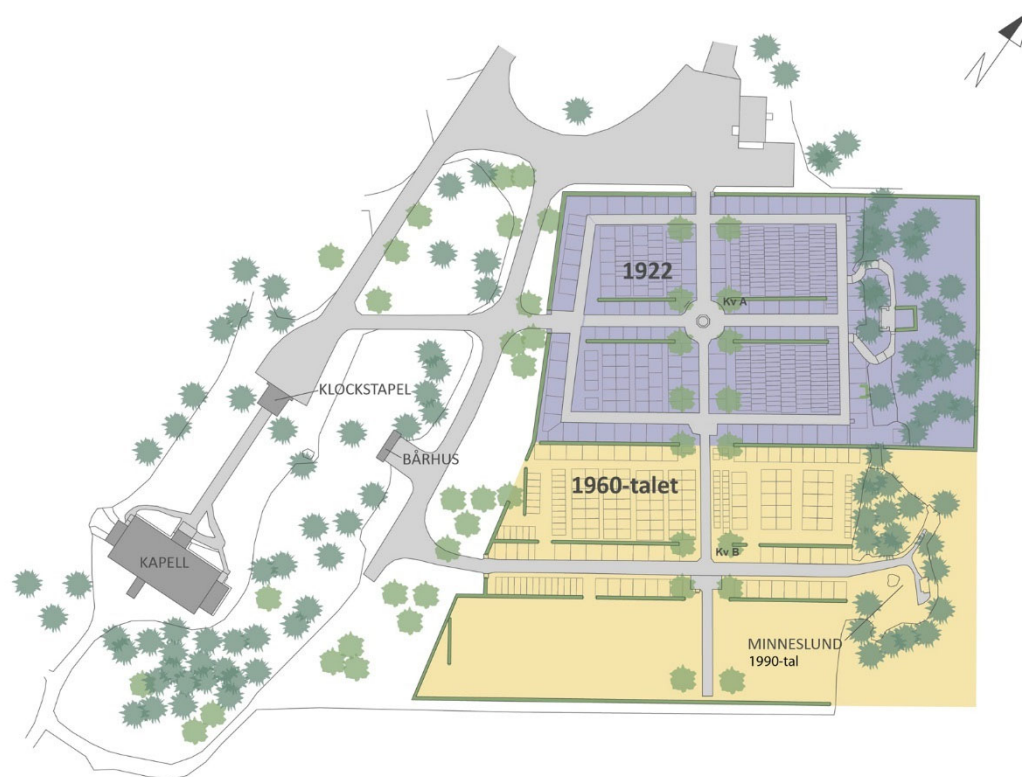
Tillståndspliktiga åtgärder

4 kap 13 § I fråga om en begravningsplats som anlagts före utgången av år 1939 krävs tillstånd av länsstyrelsen 1. för att utvidga eller på något annat sätt väsentligt ändra begravningsplatsen, 2. för att där uppföra någon ny byggnad eller fast anordning eller riva eller väsentligt ändra befintlig byggnad eller fast anordning.

Länsstyrelsen får ställa de villkor för tillståndet som är skäligen med hänsyn till de förhållanden som föranleder ändringen. Villkoren får avse hur ändringen skall utföras samt den dokumentation som behövs. (Lag 1988:950).

Historik

Kyrkogårdskarta med utvidgningar

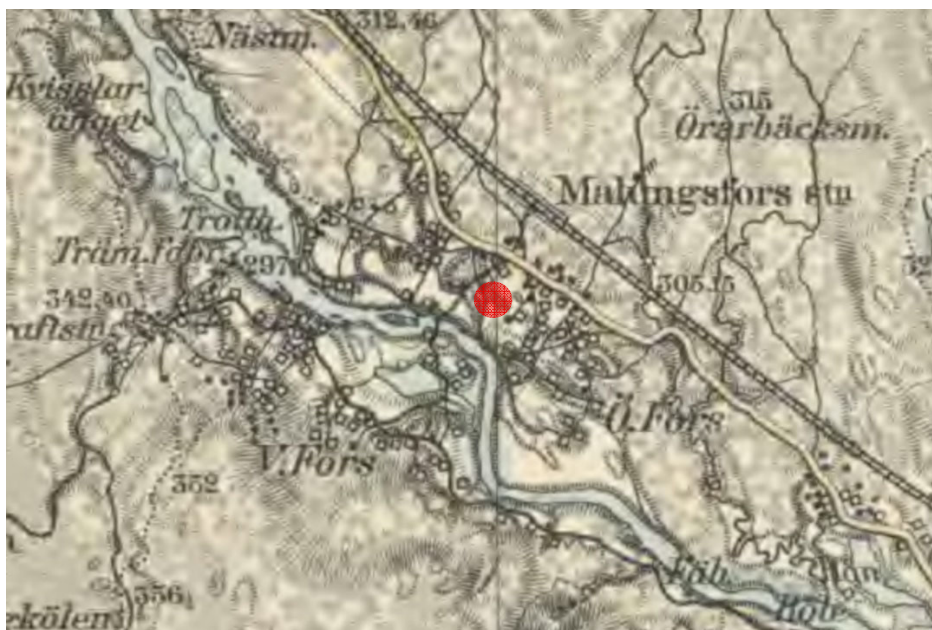

Kronologisk förteckning av händelser i kyrkogårdens utveckling

Årtal	Händelse	Källa
1918	Komministertjänst inrättas i Fors	Ahlberg, 1996*
1922	Invigning av kyrkogården (Kv A)	Minnesten*
1935-36	Uppförande av kyrkan, med kapell och klockstapel	RAÄ* Sjödin, 1936* Ahlberg, 1996*
1937	Uthusbyggnad uppförs	ATA
1966	Utvidgning söderut (Kv B)	ATA
1990-tal	Minneslunden tas i bruk	Muntlig uppgift från församlingen

*) I J-P Dauphin, Kulturhistorisk karakterisering av kyrkor, 2005

Historiska bilder och kartor

Generalstabskartan 1919, Lantmäteriet.

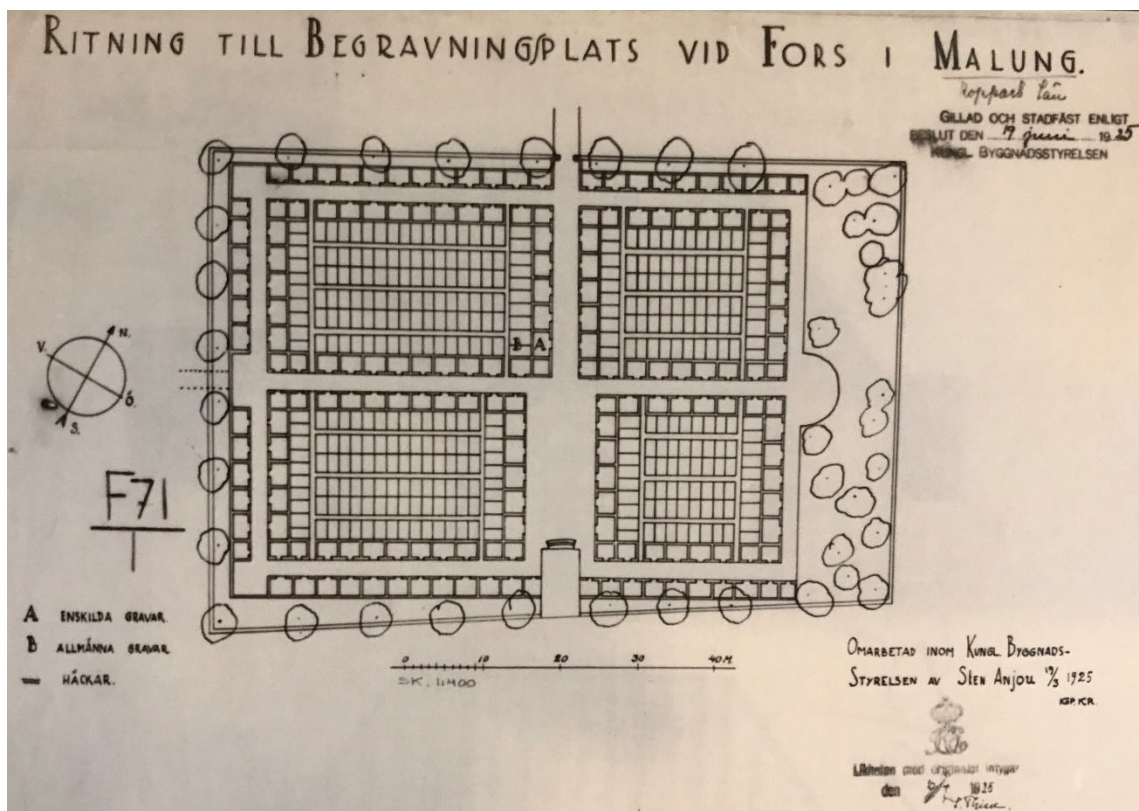
Röd prick visar ungefärligt kyrkogårdens blivande läge.

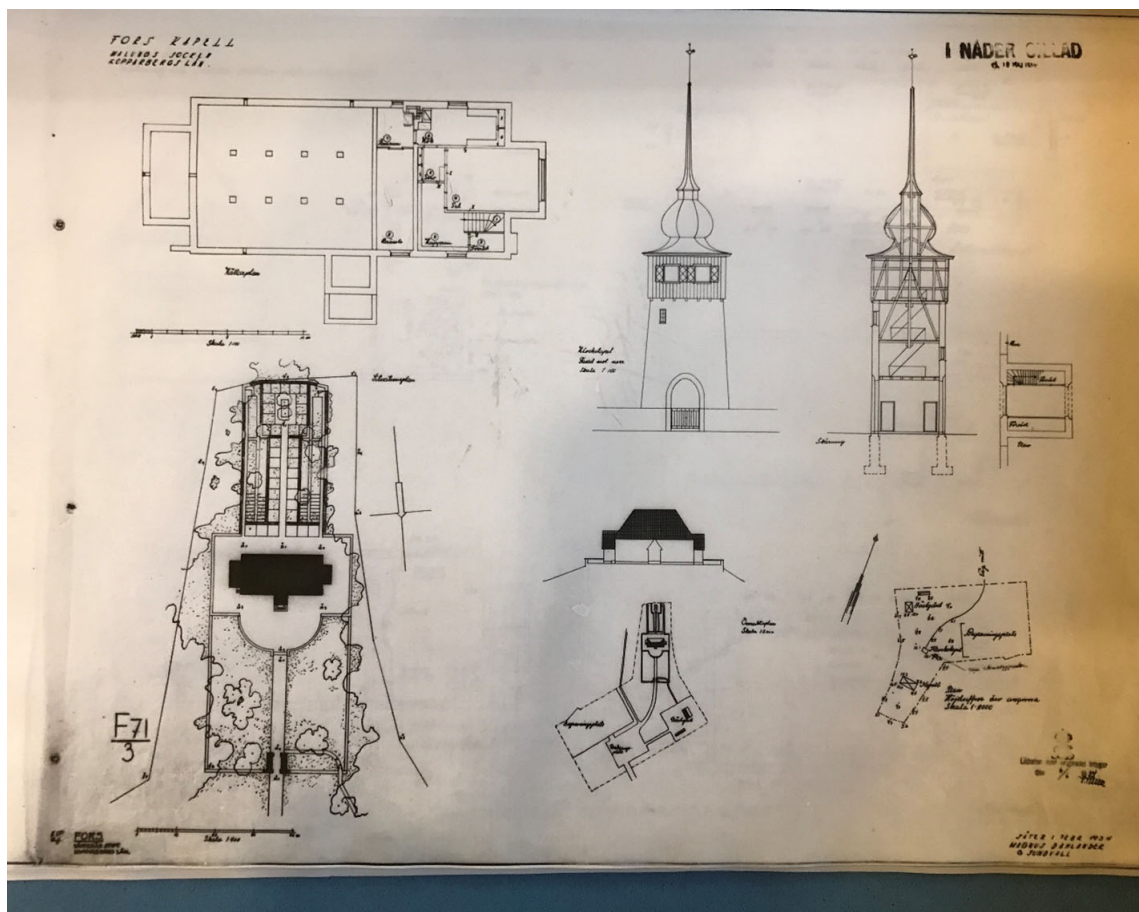
Ekonomiska kartan 1971,
Lantmäteriet.

Vykort, okänt
datum: Foto:
J E Nahlin.

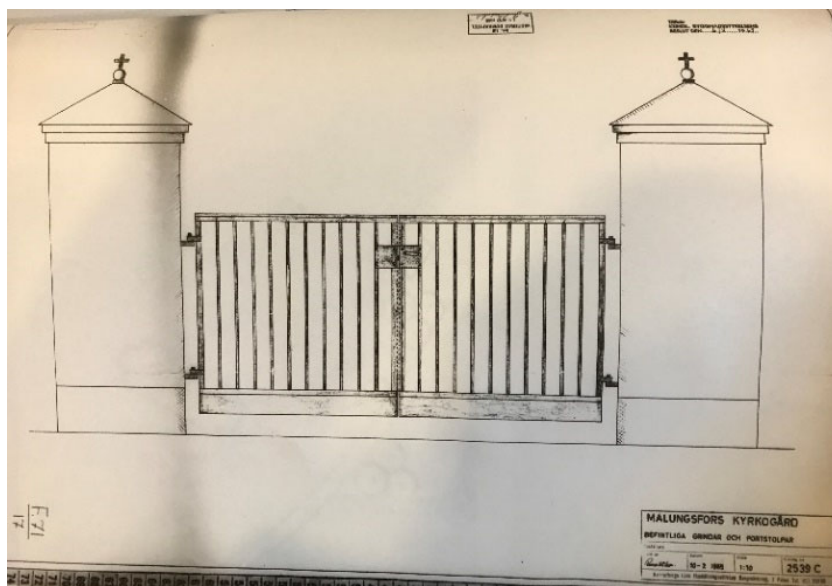
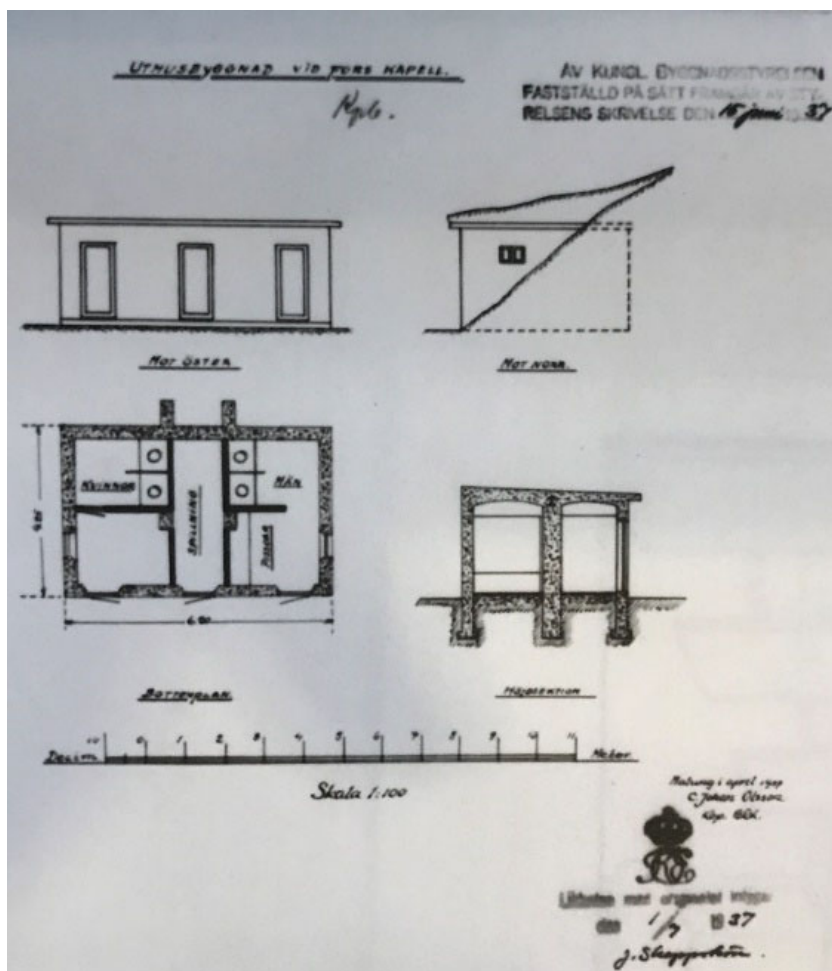

Ritning, omarbetad av Sten Anjou Kungl. Byggnadsstyrelsen, stadfäst 1925, ATA.

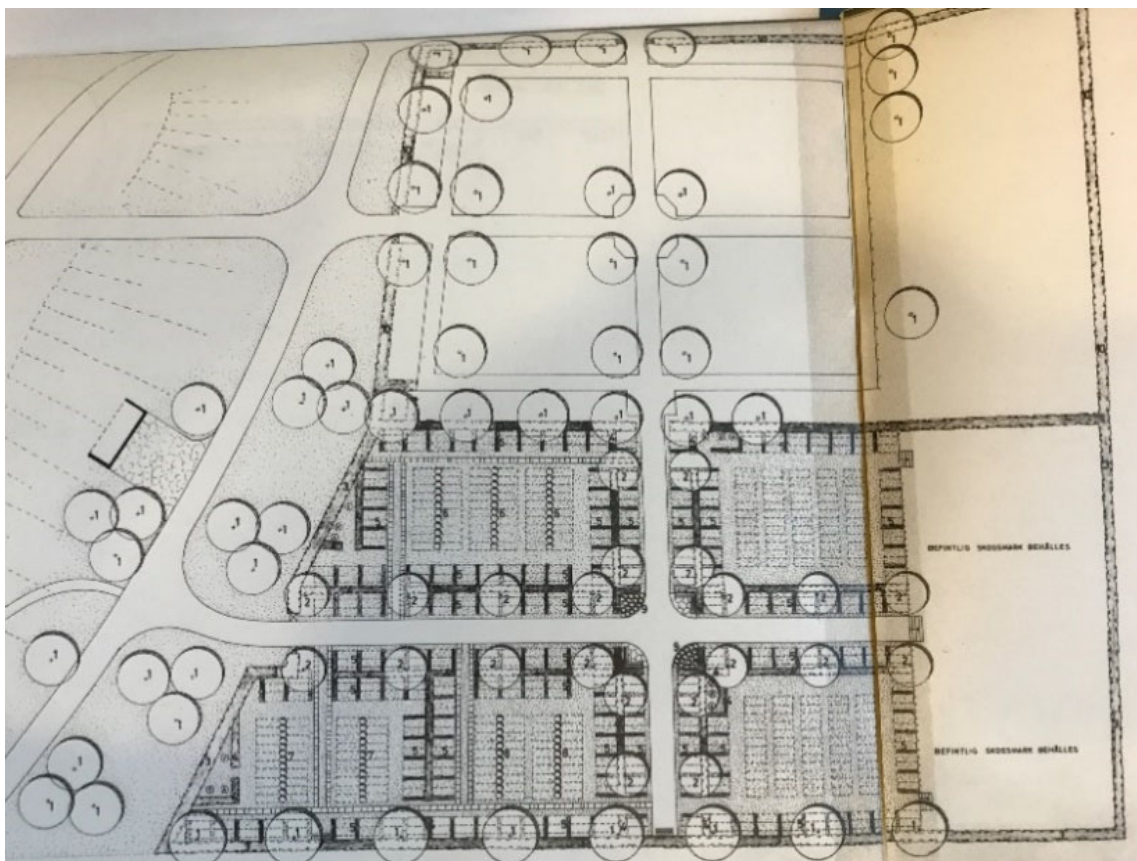

Ritning, stadfäst 1934, ATA. Planen t v visar att det också fanns en tanke med gravplatser norr om kapellet.

*Uthusbyggnad vid Fors
kapell, fastställd av
Kungl Byggnadsstyrelsen
1937, ATA.*

*Befintliga grindar och
stolpar, Kopparbergs
Hushållningssällskap,
ATA.*

BETECKNINGAR	
	BEFINTLIGT TRÄD
	NYTT TRÄD
	TUKTAD HÄCK
	FRIVÄXANDE BLOMMANDE BUSKAR
	GRÄSMATTA
	STÖDMUR
	SITTBÄNK
	OREGELBUNDEN SANDSTEN
	SANDSTEN I FALLANDE LÄNGDER
Ⓥ	PLATS FÖR VATTEN
Ⓡ	PLATS FÖR REDSKAP
Ⓐ	PLATS FÖR AVFALL
1	BJÖRK, BETULA VERRUCOSA
2	RÖNN, SORBUS AUCUPARIA
3	HAGTORN, CRATAEGUS COCCINEA
4	HÄCKOXBÄR, COTONEASTER LUCIDUS
5	MÅBÄR, RIBES ALPINUM
6	NEJLIKROS, ROSA RUGOSA F.J.GROOTENDORST
7	HANSAROS, ROSA RUGOSA HANSA
8	ÖLANDSTOK, POTENTILLA FRUTICOSA MAANELYS
9	POLYANTHAROSOR
10	BEFINTLIG GRÄNHÄCK

Utvädgning, beslutad av Kungl.
Byggnadsstyrelsen 1966, ATA.

Beskrivning

Omgivning och sammanhang

Så här beskriver Jean-Paul Darphin, orten och kyrkomiljön i Kulturhistorisk karakteristik och bedömning, 2005:

"Malungsfors eller Fors som orten också benämns består egentligen av två byar som ligger på ömse sidor om Västerdalälven; därav namnen Västra och östra Fors. Näringarna i bygden har präglats huvudsakligen av jord- och skogsbruket samt skinnhanteringen.", "Kapellet är anlagt på västra [östra] sidan om Västerdalälven och öster [väster] om riksvägen som genomkorsar Östra Fors. Det bildar en sammanhållen miljö med kyrkogården och den f.d. prästbostaden. Kapellet, klockstapeln och prästbostaden är uppförda på krönet av en liten ås som sträcker sig mellan skolan i norr och älven i söder. En infartsväg följer åsryggen, förbi prästbostaden och vidare fram till kapellet, genom klockstapelns valv. Kapell, prästgård och skola ligger på linje med varandra på åsryggen."

Fram till 2001 hade byn godsjärnväg och sågverk.

Huvuddelen av kyrkogården ligger i ett plant öppnare område kantad av en högre skogbeväxt höjdrygg med kyrkan och klockstapeln i väster och en lite lägre också skogbevuxen höjdrygg i öster. Söderut ansluter ett flackt åkerlandskap. I norr utanför kyrkogården ligger parkering och en ekonomibyggnad och infälld i åsen nedanför kapellet finns ett äldre uthus.

Västra entrén och äldsta kyrkogårdsdelen sedd uppifrån åsen med kapellet i väster.

Uthusbyggnaden från 1937 infälld i åsen väster om gravområdena.

Den skogklädda åsen i öster och utblicken mot odlingsmarkerna söderut. I förgrunden den norra entrén och den öppna parkeringsytan.

Ekonomibyggnad utanför norra entrén.

Den äldsta kyrkogårdsdelen

Den äldsta kyrkogårdsdelen är rektangulär med en större öppen och flackare del i väster och en mindre skogklädd höjdrygg i öster. Den öppna delen har en formell planlösning med rätlinjiga gångar

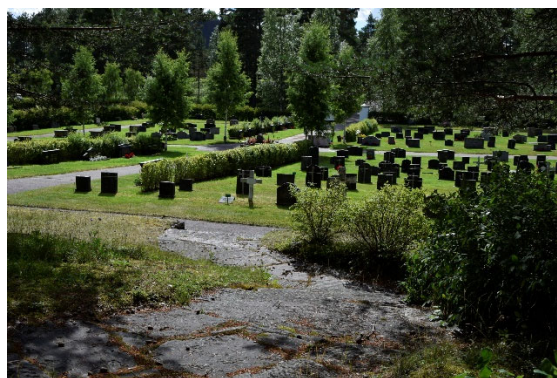
och kvarter, så som var vanligt under 1800-talet och tidiga 1900-talet. De båda huvudgångarna är lagda som korsande mittaxlar och på platsen i skärningspunkten finns ett åttkantig brunnsliknande blomsterkar av röd kvartsit, försedd med en båge av smide. De båda entréerna i norr och väster flankeras av kraftiga vita portstolpar.

I fonden på axeln som riktar sig mot skogspartiet i öster ligger en upphöjd balustrad av murad kvartsitsten inne bland träden. Den skogklädda höjdryggen är integrerad som en del av kyrkogården. En låg stödmur av röd kvartsit markerar övergången och slingrande smala gångar och terrängtrappor leder till gravplatser och balustrad. Hela kyrkogårdsdelen omgärdas av en ca 1,6 m hög klippt häck av häggmispe. Den har ersatt en tidigare häck av gran.

De korsande mittaxlarna delar upp det formella området i fyra delar, vardera med ett större inre gravfält och en krans med gravar längs ytterkanterna. Förutom mittaxlarna löper det en kringgårdande gång längs den yttre gravkransen. Gångarna är här belagda med asfalt. Längs den öst-västliga axeln löper lägre rygghäckar av klippt måbär. Rygghäckarna som stått inne i kvarteren är borttagna.

Nordsydliga mittaxeln kantad av unga björkar och med en utsmyckning i skärningspunkten.

Den äldsta kyrkogårdsdelen med den öst-västliga axeln kantad av häckar.

Balustradplatsen belägen i fonden av den öst-västliga axeln.

Balustradplatsen sedd från norr, omgiven av tallar.

Familjegravar i kanten mot skogspartiet i öster med den låga muren av kvartsit i framkant.

Familjegravar längs med häcken i norr.

Gravplatsindelningen härrör från kyrkogårdens tillkomst. De två östliga inre gravfälten, som också sluttar upp mot skogspartiet, är belagda med allmänna gravar*) från 1922-1956 och i den yttre kransen och längs mittaxlarna ligger det familjegravar*). Kyrkogårdens äldre och yngre del binds samman av en nord-sydlig gångaxel kantad av en relativt ung björkallé.

Gravområdena är övervägande lagda i gräs, enstaka gravramar av sten förekommer, bland annat på gravarna inne i skogspartiet. Gångarna är asfaltbelagda, förutom de små kvartsitbelagda gångarna som leder upp till balustraden.

Gravanordningarnas karaktär följer gravplatsindelningen med större och påkostade gravstenar på familjegravarna och små anspråkslösa på allmängravarna. Kyrkogårdens äldre gravvårdar härrör från 1920-talet och de flesta står på allmängravar. Äldst är J Lunds Ö Fors, gravvård från 1922. Ett antal familjegravar från främst 20- och 30-talet är infogade i skogspartiet. På familjegravarna är de tidiga gravvårdarna dels högsmala vårdar i tidstypiskt mer stilrena och modesta modeller än vad som var vanligt kring sekelskiftet, dels lågbreda ibland gavelliknande modeller som blev vanliga på 30-talet. De står främst i nordost och i skogspartiet. Den vidare utvecklingen under 1900-talets första hälft med lägre, bredare och allt modestare vårdar, kan följas på kyrkogården, främst på familjegravarna.

Välbevarat karakteristiskt fält med allmänna gravar i nordost på den äldsta kyrkogårdsdelen.

Ovanlig vård på allmängrav, av betong med ljus ballast i mönster.

Rad med tidiga familjegravar uteder gången försedda med tidstypiska mer påkostade gravstenar.

Exempel på klassicerande högre vård från kyrkogårdens första tid.

De allmänna gravarna präglas av tätt stående små anspråkslösa vårdar med flera typiska drag. Oftast har de bara ett namn beroende på att gravsättningarna skedde invid varandra efterhand som dödsfallen inträffade, oberoende av släktskap. Ibland fick gravstenar för familjemedlemmar samma modell för att markera tillhörigheten. I Malungsfors finns åtminstone 10 par stenar som är exempel på detta, med överensstämmande gårds-, by- och efternamn. Under allmängravarnas första år försågs de ofta med vita träkors. Av dessa finns 9 st kvar. En enkel gravvårdstyp, ovanlig sitt slag, är vårdarna av betong med ingjuten vit ballast av kvartsit som formats till mönster. I Malungsfors finns det 8 st sådana. Områdena med allmängravvårdar är välbevarade och viktiga för kyrkogårdens karaktär.

Utmärkande för Malungsfors, liksom för andra kyrkogårdar i bygderna kring Malung och Mora, är det traditionella namnbruket med gårdsnamn. Vanliga gårdsnamn på gravvårdarna är t ex Lund, Ry, Tros, Jers, Päbel, Ollars, Lissel, Skol, Linjo Hinders, Tori, Gudmunds, Perjos och Jommo. Även bruket med dotternamn levde här kvar längre än på andra ställen i landet och avspeglar sig på några gravvårdar. Titlar är mindre vanligt, de som finns anknyter bland annat till järnvägen, skolan, skogsbruk och handel. Skogvaktaren, Lärarinnan, Ingeniören, Köpman, Lokförare, Sergeanten, f d Banvakt, Järnvägstjänsteman och Hemmansägare är exempel på titlar. Gravstenarna är i huvudsak av olika typer av graniter. De för Dalarna loka graniterna, Gesundagranit (grovkornig rosa granit, även kallad Sollerögranit) och Igelbergagranit (mörkgrå granit med mycket stora ljusa kristaller) är vanliga.

Låg gavelliknande gravvård, typisk för 1930-talet, på familjegrav i skogspartiet i öster.

Välbevarat karakteristiskt allmängravområde på äldsta delen. Tätt belagt och med små enkla vårdar, oftast försedda med endast ett namn.

Namnskylt med gårds- och bynamn på ovanlig allmängravvård av betong.

Enkel vård av trä på sockel av betong, efterliknande en vård av sten.

Namnplatta "Här vilar vår älskade son Oskar Karlsson *19 16/2 05 +19 9/12 29 Psalm 452".

**) Före 1963 fanns det två typer av gravplatser. Dels familjegravar som uppläts mot en kostnad och som kunde nyttjas för flera inom en familj, även generationsvis. Dels allmänna gravar utan gravrätt, som var kostnadsfria, men som inte medgav att närstående kunde vila tillsammans.)*

1966 års utvidgning

Den nya kyrkogårdsdelen från 1960-talet ansluter söder om det äldre kyrkogårdsområdet. Den har en liknande planlösning som den äldre och kan ses som en förlängning av kyrkogårdens karaktär söderut. Den nordsydliga mittaxeln är förlängd söderut, kvarter och gångsystem är likartade, en ny ingång med samma typ av portstolpar leder in vid tväraxeln och i öster har den skogklädda höjdryggen integrerats i kyrkogården. Den omgärdande häcken utgörs också här av klippt häggmispel (höjd 1,4 m), men den är mer uppbruten i väster. I skogspartiet ligger en minneslund utformad som en gräsbevuxen informell glänta. Gravarna här är övervägande kistgravplatser, förutom ett mindre område med urngravplatser i kanten av skogspartiet. Gravområdena är lagda i gräs. Gångarna är asfaltbelagda.

Minneslunden på den östra skogklädda åsen.

Tväraxel och entré till 1966-års utvidgning.

Kulturhistoriska värden och viktiga karaktärer

- Tillkomsten av kapellet och kyrkogården speglar bygdens och ortens tillväxt under tidigt 1900-tal, då näringar som t ex skogsbruket och skinnhanteringen, fick en alltmer industriell prägel.
- Kyrkogården, kapellet och klockstapel samlade längs en axel bildar en sammanhängande kyrkomiljö tillkommen under mellankrigstiden. De två skogklädda åsryggarna ger en sammanhållande landskapsformation vari det anlagda har integrerats. Tväraxeln som avslutas med den förhöjda balustraden omgiven av skog som en fond i öster, är en arkitektoniskt sammanhållen länk mellan kyrkogården och kapellmiljön.

Skogsnaturen som del i helheten och klassicerande eller nationalromantiska drag i det byggda, var rådande ideal vid den här tiden. Inte minst för de skogskyrkogårdar som anlades över landet.

- Den äldsta kyrkogårdsdelen har övervägande en formell klassicerande planlösning, helt enligt 1800-talets och tidiga 1900-talets tradition för friliggande begravningsplatser. De båda entrépartierna med grindar och kraftiga portstolpar, de korsande huvudaxlarna med en utsmyckning i mittpunkten och den klippta omgärdande häcken är bärande strukturer.
- Skogsområdet i öster har en ton av det tidiga 1900-talets skogskyrkogårdar. Några äldre familjegravplatser har fogats in bland träden. Övergången till skogsnaturen har tagits omhand genom den låga staplade stödmuren och terrängtrapporna av det lokala stenmaterialet kvartsit. Den strama balustradformade meditationsplatsen byggd av samma material skänker en tidsenlig högtidlighet.
- Samhällets sociala skillnader under tidigt 1900-tal kan avläsas i den traditionella gravplatsindelningen med större familjegravar utmed gångarna och fält med smala allmängravar i de inre områdena. Skillnaderna speglas också i de mer påkostade gravanordningarna på familjegravarna och de små enklare på allmängravarna. På Malungsfors kyrkogård framträder denna struktur särskilt tydligt i öster på den äldsta delen. Där det finns välbevarade partier med tidstypiska mer påkostade familjegravar från kyrkogårdens första tid och två välbevarade och karakteristiska allmängravfälten med tätt stående små anspråkslösa vårdar.
- Det för trakten typiska och traditionella bruket med gårdsnamn är mycket vanligt på kyrkogårdens gravanordningar, särskilt på den äldsta delen. Namnbruket förekommer nästan enbart i Dalarna. Yrkestitlar förekommer endast ett fåtal av. Gravanordningarna har också person-, hantverks- och stilhistoriska värden. Särskilt kan här nämnas de säregna och ovanliga allmängravvårdarna av betong.
- Kyrkogårdens gravvårdar har stor betydelse som förmedlare av tidsdjup. Det gäller särskilt dem från kyrkogårdens första tid. Dessa har också stor betydelse för den äldsta kyrkogårdsdelens upplevelsevärden och helhetskaraktär.

Kulturhistoriskt värdefulla gravplatser

Lagskydd

Kulturhistoriskt värdefulla gravplatser som har återgått till församlingen är skyddade enligt 4 kap KML (Kulturmiljölagen, 1988:950). Väsentliga ändringar av dessa gravplatser är tillståndspliktiga. Det gäller gravplatsen utformning, såsom gravvård, omgärdning och vegetation.

Bedömning

De kulturhistoriskt värdefulla gravplatserna förtecknas i **Bilaga 1**. Gravplatserna är fotodokumenterade samt beskrivna avseende ålder, modell, stil, material, inskriptioner, textlydelse, titlar, dekorer, utsmyckningar, omgärdning, markmaterial och växter. De utvalda gravplatserna delas in i två klasser:

Mycket värdefull

Gravplatsens utformning är av ansevärd ålder, ovanlig eller särskilt representativ, särskilt hantverksskickligt utförd eller har god konstnärlig/arkitektonisk kvalitet där ingående delar bildar en helhet. En väsentlig del av värdet kan vara dekorer (t.ex. växtornamentik av symbolisk karaktär), symboler (t.ex. yrkes- och religiösa symboler) och texter (ålderdomliga eller ortsspecifika titlar, Ortsnamn, citat, sentenser etc). Den/de gravsatta kan vara av personhistoriskt eller lokalhistoriskt allmänt intresse. Vården kan vara rest i samband med en historisk händelse av betydelse. Särskilt stort värde har gravplatsen om utformningen är unik eller mycket ovanlig/säregen, utförd exceptionellt hantverksskickligt eller med mycket god konstnärlig/arkitektonisk kvalitet. Eller om den kan berätta om en person eller historisk händelse som är av nationell betydelse.

Gravanordningen skulle mista sitt värde vid återanvändning, då inskriptionen/texten/bearbetningen är en väsentlig del av värdet.

Värdefull

Enskilda gravanordningar som står på ett gravfält med högt bevarandevärde eller är viktiga för kyrkogårdens karaktär betygsätts som värdefulla genom sitt bidrag till fältets/kyrkogårdens helhetsverkan och karaktär. Merparten har också det för trakten karakteristiska och för landet ovanliga namnbruket med gårdsnamn.

Gravanordningar med gårdsnamn skulle mista sitt värde vid återanvändning, då inskriptionen, texten eller bearbetningen är en väsentlig del av värdet.

Värdet för gravanordningar utan gårdsnamn minskar inte i större grad vid en återanvändning eller omarbeting.

Gravplatser med lokal- och personhistoriskt värde

Dessa värden ingår inte i ovanstående bedömning. Det är angeläget och viktigt att urvalet kompletteras med gravplatser som genom sin personhistorik berättar något av allmänt intresse om byn och bygden och de livsvillkor som rått där. Inventeringen utförs lämpligen av personer med lokalkännedom, men det slutliga urvalet bör ske tillsammans med sakkunnig.

Skadebesiktning

Uppenbara större skador har noterats. En mer detaljerad kontroll av åtgärdsbehovet bör utföras. Enklare skador såsom alg-, moss- och lavbelupenhet samt färgbortfall i text tas inte upp. Den typen av vårdbehov kontrolleras och åtgärdas i det löpande underhållet. Se även Bilaga 4, Riktlinjer för vård- och underhåll samt omarbeting av gravanordningar.

Hantering av gravanordningar utifrån deras kulturhistoriska värde

De kulturhistoriskt värdefulla gravanordningar som återgått till huvudmannen vårdas, underhålls och restaureras på adekvat sätt. Detta utförs inom ramen för begravnings-avgiften. Gravplatser med aktiv gravrätt ansvarar de enskilda gravrättsinnehavarna för. I **Bilaga 2** redogörs även för metoder vid restaurering, lagning och underhåll av gravanordningar samt ges riktlinjer för omarbeting av

gravvårdar. Hur de kulturhistoriskt värdefulla gravplatserna hanteras i övrigt beror på hur högt deras värde är. Här följer anvisningar:

Mycket värdefulla gravanordningar

Gravanordningarna bevaras intakta på sin ursprungliga plats. Vid behov utförs vård-, underhålls- och restaureringsåtgärder. Gravanordningarna får inte omarbetas.

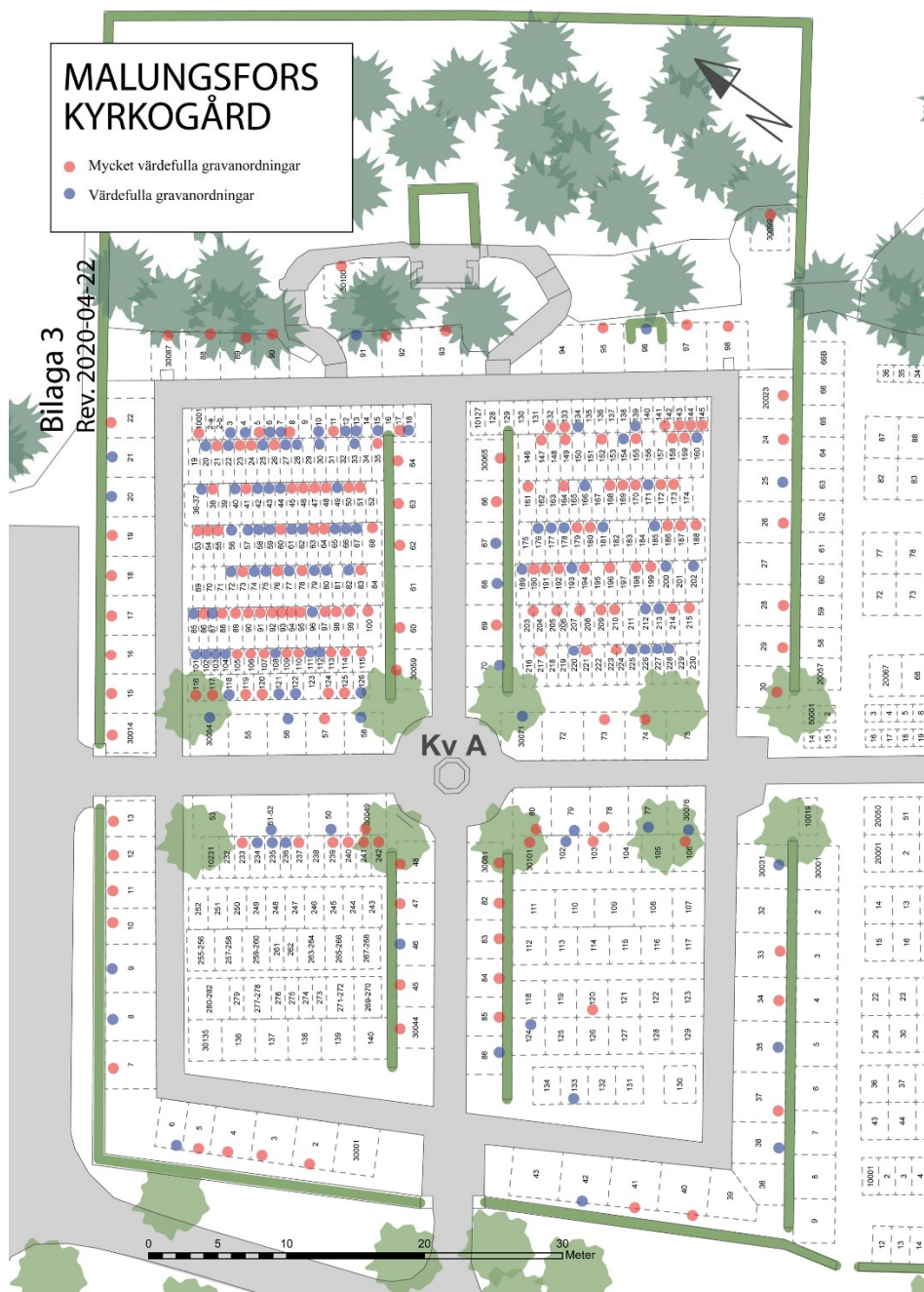
Värdefulla gravanordningar

Gravanordningarna bevaras på sin plats. Vid behov utförs vård-, underhålls- och restaureringsåtgärder. Gravanordningar med värdefull inskription (t ex gårds-, by-, eller dotternamn) bevaras intakta och får ej omarbetas.

Gravanordningar utan intressant inskription kan återanvändas av ny innehavare.

Karta - Kulturhistoriskt värdefulla gravplatser

Kartan nedan visar lägena för de kulturhistoriskt värdefulla gravplatserna. Den finns även i A3-format som **Bilaga 3**.

Plan för bevarande och utveckling

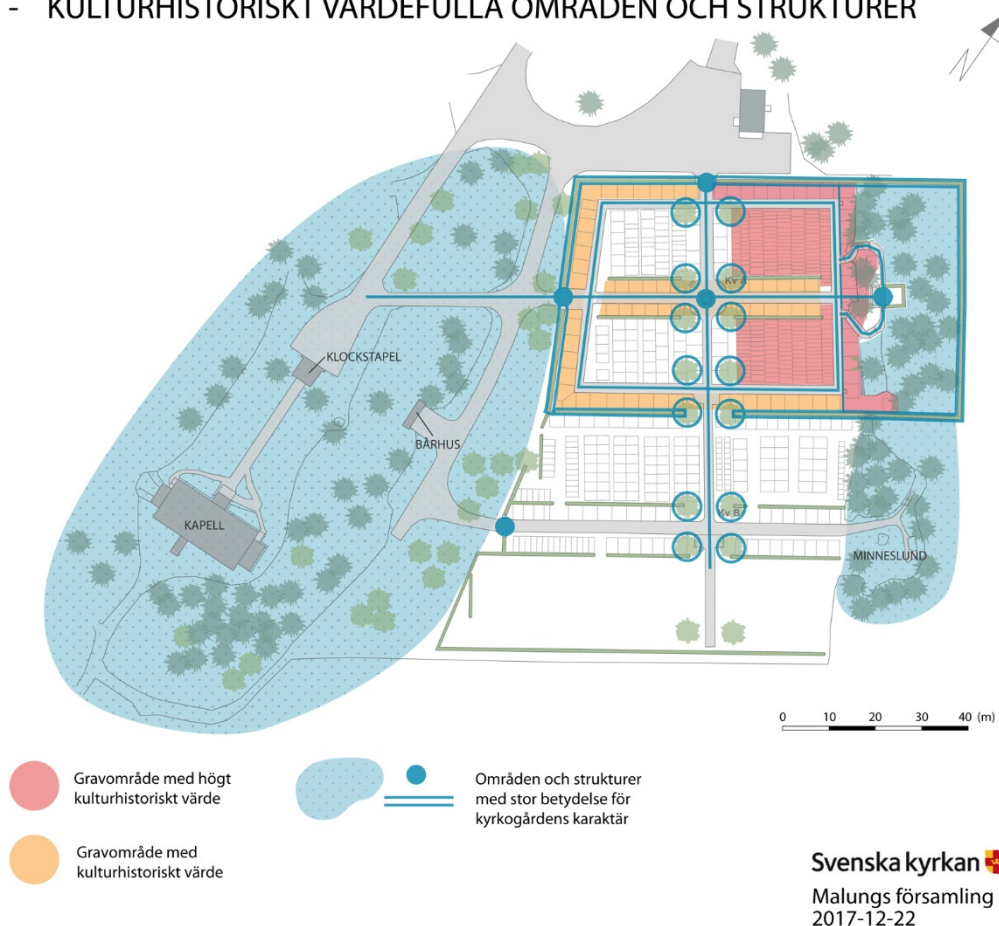
Kartorna nedan redovisas även i A3-format i **Bilaga 4 och 5**.

Karta - Kulturhistoriskt värdefulla områden och strukturer

De angivna områdena och strukturerna bevaras. Vari värdena och karaktärerna består beskrivs närmare i kapitel Kulturhistoriska värden och viktiga karaktärer.

MALUNGSFORS KYRKOGRÅRD

- KULTURHISTORISKT VÄRDEFULLA OMRÅDEN OCH STRUKTURER

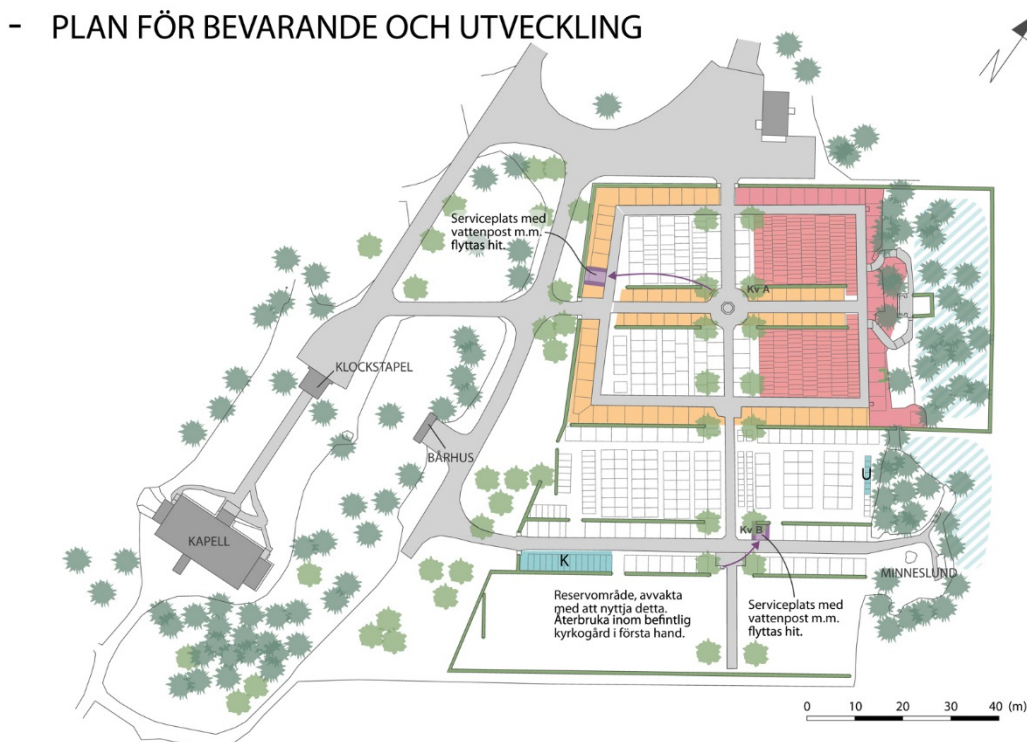

Karta - Plan för bevarande och utveckling

Planen anger hur värdefulla gravområden hanteras avseende återbruk av gravvårdar, var det finns återstående gravmark, var det är lämpligt att placera askgravplatser/askgravlund samt vilka vård- respektive utvecklingsåtgärder som planeras.

MALUNGSFORS KYRKOGRÅRD

- PLAN FÖR BEVARANDE OCH UTVECKLING

- Högt bevarandevärde**
 - Merparten befintliga gravvårdar har stort kulturhistoriskt värde och behålls
 - Gravvårdarna som tillhör församlingen restaureras och underhålls därefter kontinuerligt
 - Inga återuppställelser eller tillägg av nya gravplatser/ gravskick görs

- Återanvändning av de flesta gravplatser och gravvårdar kan ske**
 - Kulturhistoriskt Mycket värdefulla gravvårdar behålls. De av dessa som tillhör församlingen restaureras och underhålls därefter kontinuerligt.
 - Gravplatser med kulturhistoriskt Värdefulla gravvårdar (Miljöbildande) återuppställs eller omvandlas till yta för askgravplatser eller urngravplatser. I båda fallen återanvänds befintlig gravvård.
 - Gravplatser med Övriga gravvårdar eller som saknar gravvård återuppställs eller omvandlas till yta för askgravplatser eller urngravplatser. Nya gravvårdar skall följa områdets karaktär i fråga om stil, höjd, storlek o.s.v.

- K/U** Ny gravmark för kist-/urngravar
- Framtida askgravlund eller minneslund**
- Ändringar och tillägg**

Svenska kyrkan
Malungs församling
2017-12-22